

פּענל דרכיך דענה

בעזהש"ת

דרכי צדק

דא"ח מכ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זיע"א

דרכי אמונה

דא"ח מכ"ק אדמו"ר שליט"א

פרשת

דברים - חזון

תשפ"ה

גיליון דרכי צדק

יו"ל ע"י מערכת

מכון דרכי צדק

להוצאת דא"ח

מב"ק מרץ אדמו"ד הקוה"פ זיע"א

מבוריסוב

פעיה"ק ירושלים תובב"א

כל הזכויות שמורות

ואין להעתיקו בשום אופן

להערות והארות

054-8458846

A0527170631@GMAIL.COM

קול מערכת "דרכי צדק"

02-5401454

לע"נ ר' עשה בן דן עאלר ז"ל

לעדכון שמחות למדור

שהשמחה במעונם

וכן לתרומות והנצחות

לבעלי שמחה ויא"צ

וכד'

ניתן לפנות למספר

0548458846

לעילוי נשמת

שר בית הווהר הגאון הצדיק

חכם משה שלום מעודה

זכר צדיק וקדוש לברכה

שנסתלק לבית עולמו לאחר

יסורים קשים ומרים שקבלם

באהבה רבה ובשמחה

ביום שב"ק

לסדר "ויקרבנו ימי ישראל למות"

פר' ויגש ד' טבת תשפ"ה

תוכן הענינים

דא"ח כ"ק אדמו"ר הקוה"ט זיע"א.....	ד'
פניני דרכי צדק.....	ה'
מדור עצותיך אמונה.....	ט'
מדור מאורות צדק.....	י"א
מדור השו"ת.....	י"ב
מדור משלי דרכי צדק.....	י"ד
מדור עקבתא דמשיחא.....	ט"ז
מדור ימי בין המצרים.....	י"ז
מדור יומא דהילולא.....	כ'
דרכי אמונה-דא"ח כ"ק אדמו"ר שליט"א.....	כ"ו
מודעות.....	ל"א

זאת נזמתי בעניי כי אמרתך זייתני

דא"ח מכ"ק אדמו"ר הקוה"ט זיע"א

דא"ח האחרון בסעודה שלישית בעת רעוא דרעוין פר' דברים-חזון

יום שב"ק ו' מג"א תשפ"ד

זכה אף הוא למדריגות אלו ואכן זכה שנתקבלו תפילות ורה"ק החוזה מלובלין זיע"א השיג את כל המדריגות שהשיג היהודי הק' זיע"א מפני תפילותיו שהתפלל עליו ורואים מכאן את הכח של מסירות נפש.

היהודי הקדוש זיע"א זכה לכל מדריגותיו שזכה בזכות שהלך במסירות נפש, שהיה לו מסי"נ, וכל עבודתו היתה במסירות נפש ולפיכך זכה לכל אשר זכה, ודבר נורא ונשגב היה שהיהודי הק' זיע"א התפלל שמו"ר הרה"ק החוזה מלובלין זיע"א

בניני דרכי צדק

על פרשתן

ספר דברים הוא הספר מוסר הכי גדול

הרה"ק 'היהודי הקדוש' זי"ע אמר שחומש דברים הוא ספר מוסר טוב לאדם ללמוד בו בכל עת, לפי שגדול כוחו של ספר דברים לפעול השתנות אצל האדם: נמצא בו, בספר 'דברים', כוחו של משה רבנו. תלמידיו של 'היהודי הקדוש' היו נותנים ה"מרשם" רעזעפט הזה, ללמוד בספר דברים בכל יום קצת.

*

אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל" (דברים א, א) מפרש: "אילו הוכיח מקצתן, היו אלו שבשוק אומרים: אתם הייתם שומעים מבן עמרם ולא השיבותם דבר מכך וכך, אילו היינו שם, היינו משיבים אותו, לכך כנסם כולם, ואמר להם: הרי כולכם כאן כל מי שיש לו תשובה, ישיב", עכ"ל רש"י. ויש להבין העניין. מבאר ה'שפת אמת' באופן יפה להפליא על פי הפסוק "מרפא לשון עץ חיים" (משלי טו, ד) כי הלשון, לשונו של האדם, יש בו כח גדול, ואחז"ל על הלשון שגדול כוחה להזיק, שכאשר האדם מספר לשון הרע כאן, הריהו הולך ומזיק למרחוק (ערכין טו, ו) א"ר חמא ברבי חנינא, מאי דכתיב (משלי יח, כא) "מות וחיים ביד לשון" וכי יש יד ללשון, לומר לך מה יד ממיתה, אף לשון ממיתה. אי מה יד אינה ממיתה אלא בסמוך לה, אף לשון אינה ממיתה אלא בסמוך לה, תלמוד לומר: "חץ שחוט לשונם". אי מה חץ עד ארבעים וחמשים אמה, אף לשון עד ארבעים וחמשים אמה תלמוד לומר: "שתו בשמים פיהם ולשונם תהלך בארץ". וכי מאחר דכתיב "שתו בשמים פיהם" "חץ שחוט לשונם" למה לי הא קמשמע לן, דקטיל בחץ.

אם כן, קל וחומר ש'מדה טובה מרובה', שיכול כח הלשון של הצדיק לעזור ולסייע לרחוק. והנה מצינו ש'משה רבנו אמר (שמות ד, י) "לא איש דברים אנכי", והיאך אמר כאן "אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל", כאן כבר יש לו 'דברים' כיצד ניתן להבין עניין זה, מבאר ה'שפת אמת' כי משה רבנו רצה לדבר באופן שיהיה כח בדיבור שלו להיכנס בלבו של כל איש ישראל, לכך אמר אז "לא איש דברים אנכי", כי הוא הרגיש אז שדבריו לא ייכנסו בלבו של כל אחד מישראל, על כן לא רצה לדבר אז. ואילו כעת — "אלה הדברים אשר דבר

משה אל כל ישראל". וזהו שפי' רש"י ש"אילו הוכיח מקצתן, היו אלו שבשוק אומרים: אתם הייתם שומעים מכן עמרם ולא השיבותם דבר מכך וכך, אילו היינו שם, היינו משיבים אותו, לכך כנסם כולם".

שהרי בעצם, מה צורך בפירושים לבאר הטעם מפני מה הוצרך משה לדבר אל כל ישראל - וכי משום אותו מיעוט שבשוק שמא יאמרו כך או אחרת יש לחוש לדבריהם, אלא מאן, משה רבנו המתין עד שיהא כח הדיבור שלו נשמע ומתקבל על לב כל אחד ישראל. מוסיף השפ"א ומבאר, דהנה הלשון והדיבור הם כח פנימי שבאדם. כל הדברים מהפכים ומתפרכים על פי הלשון והתנועה - כך מבינים אותם. נמצא, שהתנועה שהאדם עושה בלשונו, גם היא פירוש של הדיבור. על פי זה מבאר ה'שפת אמת' את מאה"כ "טוב לשמע גערת חכם מאיש שמע שיר כסילים" (קהלת ז, ה). גערת החכם היא כח של דיבור אשר חודר ונכנס לתוך הפנימיות - דיבורו של החכם עושה מהפכה אצל האדם.

בספר ה'תניא' מובא דהנה חזינן אצל בני גר וראובן וחצי שבט המנשה, לאחר שביקשו ממשה רבנו שרצונם לנחול את עבר הירדן כמ"ש (במדבר לב, א) "ומקנה רב היה לבני ראובן ולבני גר עצום מאד ויראו את ארץ יעזר ואת ארץ גלעד, והנה המקום מקום מקנה", ומשה רבנו הוכיחם והשיב להם באריכות. אשר לכאורה קשה, מפני מה הניחו לו, למשה רבנו, לומר את כל "דרשתו" הארוכה, ומפני מה לא הפסיקוהו מיד, לומר לו שלא היתה כוונתם להשתמט מלסייע לאחיהם בכיבוש הארץ, היה להם לומר לו לאלתר משה רבנו, נעשה ככל אשר תאמר לנו! אלא מאן, כח הדיבור של משה רבנו הוא אשר חולל בליבם את המהפכה: בתחילה באמת עלה בדעתם להישאר בארץ הגלעד, ורק לאחר ששמעו את דבריו של משה רבנו נתחוללה בלבם המהפכה. זה כוחו הגדול של הדיבור.

מחמת האי טעמא, אמר כך הרה"ק 'היהודי הקדוש' זי"ע, שחומש דברים הוא ספר מוסר טוב לאדם, ללמוד בספר דברים בכל יום.

(ליל שישי פר' דברים תשע"ט)

*

אין השי"ת רוצה לשמוע אף לא מילה אחת שיש בה לרמוז על 'גדלות' הרה"ק ה'שפת אמת' (תרל"א) מביא עה"פ (דברים א, יז) והדבר אשר יקשה מכם תקרבון אלי ושמעתי' בשם הרמב"ן, שכל דבר שהאדם מסתפק בו אם מותר לעשותו אם לאו, ואינו יודע, יסלק הנאתו, וכאשר ירצה לידע באמת אם זה רצון ה' - יראה האמת. כך מבאר הרמב"ן, ויסוד זה מובא גם בספר 'כתר שם טוב', ומוסיף ה'שפת אמת' ששמע כן גם משמו

של הרה"ק בעל 'חדושי הרי"ם' בשם הבעש"ט הק' שאמר זאת משמו של הרמב"ן: שכאשר יסלק האדם את הנגיעה שלו ואת ההנאה שלו, וירצה לידע באמת את האמת, אז יידע. הקושי אינו אלא רק מבחון, על ידי הסתר חיצוני - אבל כשהאדם מדבק עצמו בכח הפנימי, אין הסתר כלל. כל הנגיעה של האדם - כשיש לו הנאה ממה שהוא, זה הקשר של החיצוניות. אבל בשעה שיסלק האדם את ההנאה שיש לו מהדבר ההוא, יהיה כבר בפנים, שהרי נפשו של האדם מישראל נמצאת בפנימיות, אולם זהו רק כאשר איננו קשור לחיצוניות ולהנאת עצמו.

(ליל שצ"ק פר' דברים תשע"ט)

*

רואים בפרשתנו עניין נפלא, כדפירש"י, שהיה זה פגם בדבריו של משה רבנו שאמר (דברים א, יז) "והדבר אשר יקשה מכם תקרבון אלי ושמעתיו", ועל כן נתעורר עליו קטרוג בשמים, כי אין השי"ת רוצה לשמוע אף לא מילה אחת שיש בה לרמוז על 'גדלות' כל שהוא של האדם. והרי זה לימוד עצום.

הרה"ק מבארדיטשוב זיע"א מבאר במחלוקתם של הרמב"ן ורש"י מה היה הפגם של משה רבנו בסלע, אם הפגם היה בזה שהיכה את הסלע או שהפגם היה בדבריו שאמר "שמעו נא המרים" (במדבר כ, י), ומבאר הרה"ק בעל 'קדושת לוי' ששורש הפגם היה במה שאמר "שמעו נא המרים", והפגם הזה הביא אותו לכך שנכשל בהכאת הסלע. נמצאנו למדים עד כמה חמור הדבר, ועד כמה יש להיזהר שלא לדבר שום דבר שלילי על אדם מישראל. אמנם ישראל שבאותו הדור באמת חטאו, שהתלוננו והתמרמרו בדברים שאינם ראויים ובאמת היתה טענה כלפיהם, ואף על פי כן הצדיק האמיתי איננו רואה שום פגם בישראל.

(צדא"ח רעוא דרעוין פרשת דברים תש"פ)

*

דברי מוסר ותוכחה קודם הסתלקות

יש להבין העניין שאמר משה רבינו ע"ה דברי מוסר ותוכחה קודם הסתלקותו, כפירש"י (דברים א, א) עה"פ "אלה הדברים": לפי שהן דברי תוכחות ומנהג כאן כל המקומות שהכעיסו לפני המקום בהן, לפיכך סתם את הדברים והזכירם ברמז מפני כבודן של ישראל. ויש

להבין מה רצה משה רבינו ע"ה בזה, ולאיוו תכלית מנה המקומות שהכעיסו בני ישראל את השי"ת.

אלא דבר גדול מלמדת אותנו התורה הק' בזה, מאחר ששבו בתשובה, נהפכו להם הפגמים לזכויות, על כן אמר השי"ת למנות את המקומות והמסעות. בספרי הקבלה מובא, שכאשר אדם חוזר בתשובה ואומר לפני הקב"ה, חטאתי עויתי פשעתי, מחל לי, מגיעה התשובה להיכן שמגיעה על פי דרגתו בתשובה. אכן כאשר חוזר שוב בתשובה על אותו פגם שכבר חזר עליו בתשובה, יש עלייה בדרגה יותר גבוהה. וזהו (הושע יד, ב) "שובה ישראל עד ה' אלוקיך", שצריך להגיע בתשובה עד כסא הכבוד, "עד ה' אלוקיך". זו היא שלימות התשובה. הנביא אומר שצריך לחזור בתשובה, שלימות התשובה "עד ה' אלוקיך", כל פגם שהאדם פגם, כשיש שלימות התשובה - זה עניין אחר לגמרי. מחיקת העוון היא עד שלימות התשובה. זו תשובה בעומק, זו תשובה במחשבה עמוקה, בדיבור ובהכנעה. בכל דרגה של תשובה צריך האדם להגיע לבחינה גבוהה יותר, עד הגיעו אל השלימות. בזה יובן מה שאמרו הצדיקים זי"ע על קדוש עליון הרה"ק הם"ק מרוזין זי"ע שבכל רגע ורגע ראו אצלו הרהור תשובה. אשר לכאו' יש להבין על מה היה צריך תשובה, והרי היה דבוק בה' כל הזמן בלי הפסק, אלא הדקדוקים של הצדיקים כחוט השערה, עליהם הם מהרהרים בתשובה כל ימיהם, וכך היה כל ימיו בתשובה.

והנה, משה רבינו ע"ה היה הדעת של כלל ישראל הוא השפיע דעת, משה רבינו ע"ה רצה להשפיע לישראל מדרגות נוספות של תשובה קודם שיסתלק מן העולם. על כן, פרט לאותן מסעות שבהם היו כבר ישראל בתשובה, רצה להשפיע להם דרגות נוספות של תשובה קודם שיסתלק, לכך מנה להם כל אותם מסעות, במקומות שבהם פגמו וחטאו, זה היה העניין של משה רבינו ע"ה.

(ליל ששי פר' מסעי, ר"ח מנ"א תשע"ו)

מדור עצותיך אמונה

איתא בזוה"ק שהמצוות הן עצות, כל' תרי"ג המצוות הן תרי"ג עיטין [עצות] כיצד להמשיך קדושתו יתברך.

(ליל ששי פר' אחרי וקדושים תשע"ח)

איתא בזוה"ק שתרי"ג המצוות הן תרי"ג עיטין, והן עצות לאדם להתקרב אל הקב"ה ולהיטיב את מדותיו.

(צדא"ח רעוא דרעוין פר' בשלח שנת שירה ט"ו בשבט תשס"ז)

"אין עוד מלבדו"

באדם עצמו יש כל מיני זמנים, וכשמגיע האדם להכרה שאין לו 'לא זה ולא זה', שאין בו לא טעם ולא ריח. פעמים, יש בו, באדם, תורה בלא מצוות, ופעמים שיש בו מצוות בלא תורה. אלו הם כל מיני מצבים באדם עצמו. מהי העצה? אבל עצתו האמונה בה'.
העצה לאדם המרגיש עצמו ירוד מאד, כשאין בידו לא תורה ולא מצוות? כיצד ייצא מהמצב הזה?

העצה היא: אמונה, שהוא למעלה מן השכל, ואין השכל משיגו, לא בטעם ולא בריח כלל, שאף על פי כן נברא ומעשי ידיו של הקב"ה הוא ולכבודו נברא, הקב"ה משפיע לאדם חיים וחסד, וא"כ אע"פ שהוא מרגיש א"ע ירוד, משמע שהוא יכול לעלות. וממקום גבוה קא זכי, חיים וחסד העושה עמדו, ופקודתו שמרה רוחו. צריך קבלת עול מלכות שמים, בדרך הפשטות.

עצתו היא: האמונה וכאשר יחשוב כל זאת יעלה ויבא ויגיע אל הטעם וריח למעלה למשכיל. כאשר האדם מקשר א"ע לאמונה ויודע שהכל בהנהגת ה' ואין אף א' יכול לגעת בו אם לא ברשות ה', אזי אין לו פחד אפי' מפני כישוף, כמובא בגמ' גבי רבי חנינא בן דוסא שאמר לההיא מכשפה "אין עוד מלבדו" כתיב.

אין אנשים שאין להם אמונה כלל. אם אינו מאמין בד', ח"ו, הריהו מאמין בשטויות, אולם עכ"פ אמונה במשהו יש לו. כח האמונה יש לכל אדם. והאדם שיאמר לך שאין לו אמונה

בשום דבר, שקרן הוא. והראייה: לחבר שלו הוא בוודאי מאמין. אם יאמר לו חברו: מחר אמתין לך כעת בשעה זו — בוודאי יבוא וא"כ הרי הוא מאמין לדברי חברו. שאילו לא היתה בו אמונה כלל, לא היה מאמין לשום אדם, ולא היה נותן אמון בדבריו של איש, ולית דין בר-נש. ובוודאי מאמין הוא לכל הנאמר בכלי-התקשורת, אע"פ שיודע שרוב דבריהם שקר וכזב, ועכ"ז רובא דאינשי יאמינו לכל הנאמר באמצעי-התקשורת. נמצא, שהאמונה קיימת, אלא שיש הבוחרים להאמין בשטויות, במקום להאמין בה' ובמשה עבדו. מדוע לא יאמין אדם לדברי אביו, וסבו, והורי סבו, לקבלת אבותינו? מדוע לא יאמין לנאמר בתורתנו הקדושה, עליה מסרו יהודים כה רבים את נפשם, תורה הקיימת אלפי שנים וכולה אמת, והנה בוחר הוא להאמין לאותם שוטים ולְצִים. וכפי שהוא אצל הפרט, שבאדם עצמו יש כל המצבים, כך גם יש אצל הכלל. יש מצבים בהם כלל ישראל מלאים הן בתורה והן במצוות ויראת שמים, ויש מצבים שיש בהם זה בלא זה. מה יעשה האדם הנמצא במצב ירוד, כשאין בידו כלום? — עצתו היא: האמונה. ומה יחשוב? עליו לחשוב על כך שהוא 'נברא', ושהוא 'מעשה ידיו של הקב"ה', 'ולכבודו נברא'. לאיזו תכלית הגיע לכאן, לעולם הזה? וכי האדם ירד לכאן, לעוה"ז, למען הסיפוקים שלו "לאכול קוגל" ולאחר מכן לירד אל הקבר? האם לכך נוצרת? האמנם תכלית חייו לעבוד ולאכול, לאכול ולעבוד? מה תכלית וערך לחייהם? אם כך, הרי הם ממש כמו החתולים שברחוב, ומהו אפוא "מותר האדם מן הבהמה"?

מדור מאורות צדק

עובדות שכ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זיע"א

סיפור שהיה בדידיה

כ"ק אאמו"ר הגה"ק זי"ע, אשר למד עם הרה"ק רבי אשר פריינד זי"ע בחברותא העיד עליו שהיה מייגע עצמו בלימוד כל תוספות ותוספות, באופן שנדיר לראות כמותו, את סדר לימודם בחברותא היו מתחילים בשעה ארבע לפנות בוקר עד השעה תשע בלילה, והוא היה מתייגע על כל תוס' יגיעה כזו שאינו שכיח לראות כמותה, והרה"ק רבי אשר בעצמו היה אומר לכולם שאיננו יודע ללמוד. פעם אף הערתי לו ואמרתי לו, הלא כ"ק אאמו"ר הגה"ק זי"ע סיפר לי שהיה לומד עמכם בחברותא כמה וכמה שנים.

ובל אימת שהיו ניגשים לשאול שאלה בהלכה למו"ר הרה"ק ר' אשר זיע"א היה מפנה אלי כאילו שהנני גדול ממנו בחכמה וצייתתי לו והייתי עונה אך הרבה פעמים שאל אותי לאחמ"כ מה עניתי וענה לי עוד דרך שיש בהלכה ופעם אחד ראיתי שדרכו הרבה יותר פשוט ולאחר זמן מצאתיה מבואר במשנה ברורה בעניין הזות השולחן עם הנרות שעליה, ועוד היה פעם אחד ששלח אלי בענין יו"ד ח"ב ועניתי, ואח"כ שאל אותי מה עניתי וענה לי דרך אחר וברור יותר ולאחמ"כ מצאתיה בשו"ת שבט הלוי.

מדור השו"ת

מלוקט משיחות קודש תשובות לשאלות שנשאלו

לכ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זיע"א

שאל השואל:

להבין בעניין מאמר ה'תפארת שלמה' לשבת נחמו אשר הזכיר כ"ק אדמו"ר הקוה"ט זיע"א בקידושא רבה דנא?

ענה כ"ק אדמו"ר הקוה"ט זיע"א:

הנה מכל התפילות והנחמות בזמן הגלות, אע"פ שאין רואים את הישועה בעיני הבשר, מ"מ לעתיד לבוא יזכו לראות אי"ה שכל התפילות עלו ונתקבלו לרצון, וכן עניין הנחמה, מכל נחמה תהא תשועה לעתיד לבוא, וזהו "דברו על לב ירושלים" עיי"ש.

(*)

שאל השואל:

והלא ישנם רבים אשר סובלים כל מיני צער וייסורים מהגלות, ועם ישראל סובלים זה קרוב לאלפיים שנה, ועדיין לא רואים מאומה מהנחמה, ומה מקום לנחם אותנו ש'לעתיד לבוא' נזכה להתנחם, וכי נחמה היא על צרות רבות ורעות כאלה, ובפרט בזמן שאין לנו בית המקדש קיים, ענה כ"ק אדמו"ר הקוה"ט זיע"א:

אכן שאלה זו יש לה מקום רק ב'עולם הטבע', ואילו מאמר הרה"ק בעל 'תפארת שלמה' זי"ע מיירי בלמעלה מן הטבע, שם אין זמן ומקום שהרי מדובר על הנשמה. זה עניין של דיבור הקב"ה אל הנשמה, "על לב ירושלים".

(לפרא דשנתא פרשת ואתחנן תשע"ו)

*

כ"ק אדמו"ר הקוה"ט זיע"א פתח ואמר:

עה"פ לא תקום ולא תטור צריך להבין דאולי שני בן מותר לו לומר לחבירו ראה שחברך לו הלווה לך פמישו ואתה בן הלווה לו את חפצך, אלא נראה שלכאורה אסור, שהרי

בעצם גם הוא אסור לומר כך, דצריך האדם לחיות בהיותו מסור ביד ה' יתברך שהכל מאתו יתברך ולחיות עם ה' יתברך, שאסור להחזיק בלב דברים כאלו לא תמור זה הוא בלב.

שאל השואל:

מה הפשט בהפסוק שבהפטרה דברו על לב ירושלים?

ענה כ"ק אדמו"ר הקוה"ט זיע"א:

הנה"ק החזון איש זיע"א אמר תירוץ שאפילו אם ירושלים תירד בחמישים מדרגות ובני ברק יעלה בחמישים מדרגות עם כל זה ירושלים במדרגה גבוה ביותר.

הנה"ק המהרי"ל דיסקין — הבריסק'ער רב זיע"א היה בחברון עם שני משמשים וסיפר להם שיש בירושלים אסיפה על חינוך, קם אחד מהם ואמר לו א גוטן טאג ונסע לירושלים והשני נשאר, ושיבח מאוד את הראשון שקם מיד ונסע כי הוא לא סיפר סתם חדשות, אלא כיוון למשהו והראשון הבין למה שהתכוון.

(נפרט דשצטא פר' ואתחנן י"ג מנ"א תשע"ז)

מדרוך מעשלי דרכי צדק

ועי"ז ניתוסף בו השפעות וסייעתא דשמיא

בספה"ק 'פרי הארץ' מבואר, שיהודי צריך להיות מקושר כל הזמן אל המקור. כלומר, להכיר ולדעת כי הקב"ה הוא אשר נותן לו חיל וכח בכל רגע. וכמ"ש "כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל", ובוזה האדם מעלה ומחזיר הכל אליו יתברך.

משל למה הדבר דומה, לצינור המחובר אל המקור, אל המעיין הנובע. כל עוד הצינור ממשיך מים מן המעיין הנובע, הבור ממשיך ומתמלא עוד ועוד במים זכים, מים חיים. משא"כ כאשר יש סתימה בצינור, אין הבור מחובר עוד אל המעיין, ואז המים שיש בו הולכים וכלים עד שהוא מתרוקן לגמרי. כך יהודי צריך להיות מקושר תמיד אל המעיין, ועי"ז הריהו מתגבר ומתוסף. כשיהודי יודע שהכל מכח השי"ת הוא, בזה הוא מעלה ומרים הכל וכך הוא מקושר אל המעיין, ועי"ז ניתוסף בו השפעות וסייעתא דשמיא. אכן אם הוא מסיה דעת מזה, פירוש, כשהוא סבור: כעת עשיתי מעשה טוב! אני עשיתי! הרי זה בבחי' כוחי ועוצם ידי ובוזה הוא מנתק עצמו מן המקור.

הדרך היא לדעת ולהכיר כי הכל כח ד', ומבלעדיו אין כלום לאדם. עי"ז האדם נעשה מקושר כל הזמן אל המעיין. עוד מבואר ב'פרי הארץ' פ' תצוה, כי כשהאדם הוא בבחי' יש, אזי תמיד יש 'זה לעומת זה עשה אלקים', מתעורר כנגדו כח של התנגדות ר"ל. משא"כ כשהאדם הוא בבחי' 'אין', שם אין התנגדות. כך, כשיהודי מעלה ומחזיר בחזרה את הכל אליו ית', ומכיר כי הכל ממנו ית"ש, הריהו נשאר בבחי' ה'אין'.

ועניין זה מבואר ב'פרי הארץ' שם, כאשר יהודי מחזיר הכל אליו ית' ומגיע לבחי' ה'אין', זה נקרא שהוא מכיר שהכל איננו משלו, כי אם משל השי"ת הוא, ועי"ז הוא מקושר אל המעיין הנובע. ונמצא שהפגם אשר היה ב"כי תצא למלחמה על אויבך", הוא מפני שהאדם היה בבחי' יש. וביארו תלמידי הבעש"ט הק' זי"ע שכשהאדם סבור כי מה שהקב"ה נתן לו — הרי זה כבר שלו בעצם, גם זה כבר נחשב לפגם.

אלא, הדרך היא, שהאדם צריך להיות בפחד תמיד, ולא לקחת מאומה לעצמו, אלא להתיירא שמא יקחו ממנו את אשר נתנו לו. אין לאדם מה לקחת מעצמו. כל מה שנתנו לו, הכל

עניין של תיקוני נשמות מגלגול קודם וכדו', על כן שולחים לאדם מן שמיא 'סיבות' לתקן את שורש נשמתו, ואין לו במה להתגאות ואין לו לקחת לעצמו מאומה, וגם כאשר נותנים ומשפיעים לו השפעות מן שמיא, עליו להיות בפחד תמיד, שלא לקחת לעצמו מאומה. וזהו "ונשגב ד' לבדו ביום ההוא", ומפרשים, שצריך שישמע בבירור הגמור כי הכל כח השי"ת הוא, ועי"ז הוא ממליך את הקב"ה, 'ומלכותו בכל משלה', שהמלכות של השי"ת היא. משא"כ אם האדם סבור שכבר יש לו, שהוא זכה לומר 'נשמת' בהתעוררות וכדו', ובא לידי רגש עצמי מזה, הרי לקח לעצמו. הדרך היא, לשמוע כל הזמן שכל מה שיש לו, מתנה מהקב"ה היא, וכי אין לו מאומה משלו, ואם לקח משהו לעצמו הרי זה כבר פגם ויש להם שליטה עליו, ר"ל.

מדור עקבתא דמשיחא

עייני עקבתא דמשיחא במשנתו של הרה"ק רבי אשר [השני] מסטולין זיע"א
לרגל יוד"ק ט"ו מנ"א

פעם כשערך שולחנו הטהור היה דחיפה גדולה מהאנשים שרצו לראותו, שאלו אותו אם עכשיו זה כזה צפיפות מי יודע מה יהיה בעת ביאת המשיח, ענה להם כשמיח יבא יהיה מלאה הארץ דעה את ה' כל אחד יכיר את מקומו ולא יהיה שום צפיפות.

*

הרה"ק רבי אשר (השני) מסטאלין זי"ע ביאר את מאמר הגמ' אין בן דוד בא אלא בהיסח הדעת ושאל האיך יתכן לומר שיבוא בהיסח הדעת הרי הדבר היחיד שמחזיק את ישראל בגלות זהו הבטחון שמישיח בוא יבוא, אבל בהיסח הדעת איך אפשר להמשיך ולהתקיים. והסביר ששמע מאביו הק' שבילדותו לקחו אביו רבינו הרא"ש הזקן מסטאלין זי"ע אל הרה"ק רבי ברוך ממעז'בוז' זי"ע, והרבי ר' ברוך שאל זאת השאלה בשעת ה"טיש" וכולם שתקו שם, והשיב הרבי ר' ברוך בעצמו ואמר: הייתי פעם בהיכל המשיח ושכב על מיטת זהב ומעליו היה תלוי כתר עשוי מזהב. והבטתי בפני וראיתי איך שמגיעים מלאכים סניגורים ומספרים בשבח ישראל ואומרים דברי סנגוריא על כלל ישראל, ודיברו בשבח המצוות הרבות שעושים בני ישראל במסירות נפש ונהיה שם התעוררות גדולה שמישיח כבר צריך לבוא וקם המשיח ונתעטר בכתרו והתחיל ללכת אתם. תיכף כשקם באו לנגדו מקטרגים וסיפרו בגנותם של ישראל והעבירות שהם עושים, ונהיה חושך כזה עד שמישיח חזר בו מכוונתו לבוא וחלץ הכתר ותלה אותו על מקומו וישב על מיטתו, כעבור קצת זמן הגיעו מלאכים יותר גדולים ושוב שיבחו ואמרו סניגוריא על כלל ישראל והלך אתם עוד פעם, ושוב חזר המחזה על עצמו שיצאו מקטרגים לעברם ודיברו נגד ישראל. וסיים הרבי רבי ברוך ואמר: אזוי איז כסדר, אז ס'וועט טאקע קומען די אמת'ע צייט בשעת מ'וועט טאקע דארפן גיהאלפן ווערן, וועט משיח האבן היסח הדעת, ווייל ער איז שוין אזוי פיל מאהל גיגאנגען און מ'האט אים גישיקט צוריק. (-) כך נמשך זמן רב וכאשר תגיע העת שמישיח באמת יגיע, יהיה למשיח עצמו היסח הדעת כי פעמים רבות מאוד יקום לילך לגאול את ישראל ויחזירו אותו עד שבהיסח הדעת יבוא פתאום (ויושיע את עם ישראל). וזהו הפי' אין בן דוד בא אלא בהיסח הדעת.

מדרש ימי בין המצרים

שבת חזון ותשעת הימים

הרה"ק בעל 'אוהב ישראל' מאפמא זי"ע מבאר, כי שבת חזון גדולה במעלה יותר מכל שבתות השנה, על דרך דאיתא במדרש 'לא היה יום מועד לישראל כיום שנחרב בית המקדש'. והוא פלא, וכבר עמד בזה בעל 'משנה למלך' בספרו המהור 'פרשת דרכים'. עכ"ל ה'אוהב ישראל'.

המהר"ל מפראג מבאר העניין שנאמר "קרא עלי מועד", ונפסק להלכה שאין אומרים תחנון בט' באב, אשר לכאן יש להבין מהו עניין זה, וכי משום שנאמר "קרא עלי מועד" לא אמרין תחנון, והוא ממש כדרך שמוכא במדרש חז"ל הנ"ל. אלא, מבאר מהר"ל מפראג, כי בחורבן בית המקדש ירדו ישראל לבחינת הכח ההיולי, וכאשר יורדים לבחינת הכח ההיולי — שם מתחיל בניין בית המקדש השלישי. ולכך נאמר "קרא עלי מועד". והוא לימוד גדול, דהנה כל אדם עובר לפעמים מעברים ומצבים שונים, ויש שהוא נופל ממדרגתו שעמד בה בעבודת השי"ת, והריהו יורד בחזרה עד לבחי' הכח ההיולי.

משל למה הדבר דומה, לזרע או גרעין של פרי אשר נזרע בקרקע, תחילה צריך הוא להירקב מהמציאות של פרי, ורק אז מתחילה הצמיחה המחודשת ויכול לצמוח האילן. כך, כשהאדם יורד אל בחינת הכח ההיולי הריהו נרקב אצל עצמו, והמציאות שלו בטלה מכל-וכל, שם מתחילה הצמיחה המחודשת שלו. אכן, זהו דווקא כשאיןנו נשבר, אולם אם האדם נשבר ומתייאש, הריהו כאותם זרעים אשר נשאים טמונים באדמה ואינם צומחים לעולם. רק כשהאדם אינו נשבר ואיננו מתייאש, מתחילה אצלו צמיחה חדשה. כך הוא בעניינים הרוחניים וכך הוא גם בעניינים הגשמיים. כאשר האדם רואה שאיננו מצליח בעניינים הגשמיים, עליו לדעת שהוא נמצא כעת בירידה אל הכח ההיולי. ואם האדם נשבר ומתייאש, הריהו תולה את הירידה במזלו הרע וכיו"ב דיבורים של ייאוש ושיכרון, או אז הוא מסלק עצמו מהמחשבות של האמונה, משא"כ המקושר בקב"ה גם בהיחא שעתא, שם מתחילה אצלו הצמיחה וההתחדשות.

ודבר פלא הוא לכל המתבונן בעניין זה, כיצד אפשרי הדבר שהצמיחה וההתחדשות מתחילים דווקא מן הריקבון הגמור, ומה היא הסברא בזה. והלא על פי ההגיון והשכל צריך היה להיות ההיפך. אדרבה, דווקא כשיישאר הגרעין הקטן באדמה, כשתישאר ממנו מציאות כלשהי, יוכל הזרע לגדול ולצמוח ולהתפתח. ומה הוא הדבר הזה שהזרע צריך להירקב תחילה לגמרי. אלא, שהקב"ה נתן באדמה כח של צמיחה והתחדשות, הוא הכח ההיולי אשר נשפע מן הצמצום הרוחני שהקב"ה השפיע לאדמה, ומהכח הזה, לאחר שהגרעין נרקב לגמרי מהמציאות הקודמת שלו, יכול הזרע לצאת מהצמצום הקודם והצמיחה שלו יכולה להתחיל. האדמה היא בחינת אין סוף והזרע הוא נקודה של צמצום אשר צריכה לצאת, לצמוח ולהתפתח.

ידועה מחלוקת הרמב"ם והרמב"ן בעניין הדורש ברופאים. הרמב"ן טוען "מה לרופא בבית יראי השם" ולשיטתו אין לו לאדם לגשת להיוועץ ברופאים, ואילו הרמב"ם דרך אחרת עמו בזה, ולשיטתו מה פסול יש בהיזדקקות האדם לרופא, שמא תאמר שגם לא נאכל, כשם שהאדם צריך לאכול, כך בשעה שהוא חש בגופו עליו לפנות לרופא, ומה רע בכך, ולכאורה על פי השכל והסברא נוטים אנו לקבל יותר את דעת הרמב"ם בזה, ואולם יש להבין גם את שיטתו של הרמב"ן ומה היא סברתו בעניין זה. אכן, לכשנדייק היטב נמצא, שהרמב"ן לא אמר את מה שאמר לכל אחד. מהלשון "מה לרופא בבית יראי השם" יש לדייק שלא דיבר אלא ליראי השם דייקא. הרמב"ם אמר את דעתו באופן כללי, כהוראה הנוגעת לכל אדם, ואילו הרמב"ן הורה מה שהורה ליראי השם דווקא. ומפני מה אין להם ליראי השם לפנות לרופא, הטעם הוא, שיראי השם צריך לרדת אל הכח ההיולי, להשקיע התבוננות בכח ההיולי ולהתקשר אל כח האין סוף. זה עצמו, עצם ההתקשרות הזו של האדם החש בגופו וסובל ממיחוש כלשהו — זה גופא מצמיח את הרפואה ואת הישועה שלו. אכן, זה אינו נוגע כי אם ליראי השם, לאותם הדבקים בקב"ה ומקושרים בו בלא להתיימשך ובלא להישבר. משא"כ האדם הנכנס לדרך ה'טבע', עליו להנהיג עצמו על פי דרכו של הרמב"ם.

על פי המחלוקת הנ"ל בין גישת הרמב"ם לגישת הרמב"ן, נוכל לבוא לבאר אף כאן, את החילוק בין המון העם לבין ציבור יראי השם. הא דאחז"ל 'לא היה יום מועד לישראל כיום שנחרב בית המקדש' לא נאמר כלפי אינשי דעלמא. אמת, סתם בני אדם מן השורה אינם רואים כי אם את החורבן של בית המקדש, ואין להם בט' באב אלא אבלות בלבד. ואולם עניין זה של בית המקדש הוא עניין כללי, הנוגע לכלל ישראל, והגם שישנם בני אדם מן השורה שאינם "שומעים" את הכח ההיולי, מ"מ יש בכל דור ודור צדיקים אשר מקושרים לעניין הפנימי של בית המקדש. כל העניין שיש בנ"א אשר נופלים ונכשלים, זהו עניין פרטי לגמרי, הנוגע

ליחידים. ואולם אחד מי"ג עיקרי האמונה הוא 'אני מאמין באמונה שלימה בביאת המשיח ואף על פי שיתמהמה אחכה לו בכל יום שיבוא'. צריך כל אחד ואחד אפוא להאמין באמונה שלימה בביאת המשיח ולצפות לישועה ולגאולה בכל יום, להתחזק במחשבת האמונה בענין הזה ולדעת שבכל יום ויום יכול משיח להגיע, כפשוטו ממש, ולצפות לו שאכן יגיע בכל יום. זה גופא מעורר את הכח ההיולי של ביאת המשיח.

(צדא"ס רעוא דרעוין פ' דזריס תשע"ד)

*

בשבת חזון היו שנהגו ללבוש בגדי חול, כמובא ב'קצור שלחן ערוך' (סי' קכב סעי' טז) אולם אנו מנהגנו להיפך, הרינו שמחים בשבתות הללו ביותר, שזמן גדול הוא ועת רצון נעלה, היפך האבלות, וזמן גבוה יותר משאר שבתות השנה, בהן צריך להיות בשמחה יתירה.

(ערש"ק חזון תשפ"ח)

מדרור יומא דהילולא

מלוקט משיחות מלוה מלכה ושאר דברות קודש

מב"ק אדמו"ר הקוה"ט זיע"א

הרה"ק 'החוזה' מלובלין זיע"א

ט' באב

ביום תשעה באב הילולת הרה"ק 'החוזה' מלובלין זי"ע. יהי רצון שיהפוך לנו יום התענית ליום טוב, יום שמחה וששון.

*

מובא בס' אגרא דכלה פר' פקודי כי 'החוזה', במשך י"ב הימים הראשונים של ניסן שכידוע כל יום מרמז לחודש אחר אמר בכל יום מה יארע באותו חודש. והנה בשנת פטירתו, אמר רק עד ראש חודש אב ולא יספ.

*

בעת שערך 'החוזה' את שולחנו הטהור היה העולם רועש. בדרך כלל, הוא לא הניח שישתיקו את הקהל, משום שרצה שהעולם "ישמח". ואילו בשולחנו של הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב זי"ע היתה דממה גמורה, וכל אימת ששמע רעש כלשהו – הוא עצמו נהג לדפוק בשולחן ולהשתיק את המרעישים. כל כך היה שקט שם, עד שניתן היה לשמוע זבוב במעופו. ומפני מה הקפיד שיהיה שקט בשולחנו הטהור, סיפרו החסידים, שרבם, הרה"ק מרימנוב זי"ע, היה מרכין עצמו אל השולחן הטהור משום שרצונו לשמוע את הנאמר בארמון המלך, על כן הקפיד על השקט, כדי שיוכל את הנאמר בארמון המלך.

*

הרה"ק ה'חזוזה' מלובלין זי"ע למד שבע שנים אצל הרה"ק הרבי ר' שמעלקי זי"ע, ושם הלך כשמטפחת קשורה על עיניו במשך השנים ההן מחשש שלא יראה דבר אסור. לאחר מכן זכה לראות מסוף העולם ועד סופו. כשראה שאין הדבר טוב בשבילו לראות כ"כ למרחוק, התפלל וביקש שלא יראה כל כך רחוק. התקבלה תפילתו, וראייתו 'הוגבלה' למרחק של ה' מאות פרסאות "בלבד".

*

כששאלו את 'היהודי הטוב', הרה"ק רבי יוס'לה מניישטאט זי"ע, שהספיק להיות בלובלין, מה ראה בלובלין אצל ה'חזוזה', השיב: כשה'חזוזה' אך נכנס לביהמ"ד בערב שבת, היה רעש כה גדול, שחשבו שהקירות נופלים.

*

כל אכילה של שבת שנהגו כלל ישראל לאכול, יש בה קדושה. אמרו הצדיקים, שהקוגל אשר אוכלים בשבת, יש בו ענין של אור הכתר. והרה"ק ה'חזוזה' זי"ע אמר שכאשר אוכלים את הקוגל, יש לכוון בזה שיהיה כח לצום ביום-הכפורים, כי הקוגל - אשר הוא עגול ככתר - הוא כנגד יוה"כ.

*

בשנה האחרונה לחייו של הרה"ק ה'חזוזה' מלובלין זי"ע, היה זה בפרשת פנחס שנת תקע"ה, וה'חזוזה' נהג לומר את היכן יש להפסיק את הקריאה בתורה, על מנת לקרוא לעולה הבא. והנה כאשר קרא הרה"ק ה'חזוזה' זי"ע בתורה, קרא עליית 'לוי' עד פרשת סמיכתו של יהושע בן נון, ולאחר מכן קרא להרה"ק בעל 'אור לשמים'. לימים אמרו, שבדבר הזה העניק לו 'סמיכה'.

*

מעשה היה בהרה"ק הרבי רבי זוסיא זי"ע ששכב חולה במיטתו במשך שש שנים, ר"ל, ובאו גדולי הצדיקים זי"ע לבקרו, בראשם הרה"ק ה'חזוזה' מלובלין זי"ע והרה"ק רבי הירש לייב מאליק זי"ע. אמר אחד מהם: באיזו טענה יש לי להתפלל לפני המקום לבקש לרפואתו של צדיק זה? אם אתפלל ואבקש מה' שירפאהו בזכות הזכויות הרבות שיש לו, אפשר שיבוא איזה "מלאך צולע" ויקטרג עליו, חלילה. עמד אותו צדיק וביקש מהשי"ת כך: רבש"ע, הבט משמים וראה, הלא כל כך הרבה גויים זוכים לרפואה ונרפאים ממחלותיהם, אם כך מאי אכפת לך לשלוח רפואה גם לרבי זוסיא ואכן נרפא הרה"ק הנ"ל.

לכאורה יש להבין במעשה הנ"ל, וכי לא יכול היה השי"ת לשלוח רפואה להרה"ק הרבי רבי זוסיא זי"ע בלא טענתו של אותו צדיק? בוודאי ובוודאי שבידו ית' להושיע, אלא רואים מכאן כמ"ש הרמ"ק זי"ע שהישועה צריך שתבוא באמצעות הצדיק שבדור, שהוא יתפלל ויעורר רחמי שמים ויבקש מהשי"ת, או אז הוא ממשיך את הישועה, וכדמצינו בירמיה הנביא שהשי"ת אמר לו בימי חורבן בית ראשון לעורר את זכות האבות הק' ע"ה שבחברון, וירמיה הנביא היה הצדיק שבדור, מכאן שצריך את האתערותא דלתתא של צדיקי הדור שהם יעוררו את זכות האבות הק' ע"ה.

*

מעשה היה בהרה"ק בעל 'ישמח משה' זי"ע, שבפעם הראשונה שהגיע אל הרה"ק 'החווה' מלובלין זי"ע ביקש להקשות כמה קושיות. הקושיא האחת היתה בעניין מאחז"ל (יומא לח, ב) בא לטהר מסייעין אותו, ושאל מהו 'מסייעין אותו' לשון רבים והלא השי"ת הוא העוזרו [וכמאחז"ל (קידושין שם) יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ואלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו], והיה ראוי לומר 'הקב"ה מסייע אותו'.

לפליאתו, מיד כאשר נכנס אל הרה"ק 'החווה' מלובלין זי"ע, עוד בטרם פתח פיו להקשות קושיותיו, הירצה לפניו הרה"ק 'החווה' זי"ע את כל קושיותיו אחת לאחת ותירץ את כולן. יש השואלים, אמר ה'חווה' זי"ע, מפני מה נקטו חז"ל בלשון רבים באומרם 'בא לטהר מסייעין אותו', הול"ל 'מסייע' אותו לשון יחיד, ותירץ 'מסייעין' היינו שהאדם הזה הבא לטהר, מגיעים הצדיקים מהעולם העליון לסייעו ומגיעים הצדיקים מהעולם הזה לסייעו.

*

שמעתי מפי כ"ק אאמו"ר הגה"ק זי"ע שסיפר, הנה ידוע שהיו בעלי לשון הרע שהלכו אל הרה"ק החווה לדבר סרה כנגד הרה"ק היהודי הקדוש ואמרו עליו דברים של זלזול וביטול, שלא היו אלא שקרים בעלמא.

*

פעם, נתנו לו, להרה"ק היהודי הקדוש, את הגלימה של הרה"ק 'החווה'. מנהגו היה ליתן את כל אשר לו לעניים, לצדקה. כשבאו אליו עניים שבגדיהם קרועים ובלויים, עמד ונתן להם את הגלימה היקרה אשר ניתנה לו מה'חווה'. הלכו אותם

הולכי רכיל וסיפרו להרה"ק 'החזוזה' שהיהודי הקדוש נתן לעניים את הגלימה ההיא אשר קיבל ממנו, משמע שלא היתה חשובה בעיניו ועל כן זילזל באותה מתנה – כך ביקשו לדבר בו סרה. וכך, בדומה לזה, הלכו וסיפרו עליו שקרים נוספים. ואולם, כך סיפר כ"ק אאמו"ר הגה"ק זי"ע אודות הרה"ק היהודי הקדוש, בכל לילה קודם שעלה על יצועו, היה עורך 'פדיון נפש' עבור השונאים אותו, לבל יארע להם שום נזק. באחד הלילות שכח אותו צדיק לערוך להם 'פדיון נפש'. לפתע, היה זה באמצע הלילה, נזכר שלא עשה 'פדיון נפש' לשונאים. מיד תפס את ראשו וקרא: אוי ויי, מי יודע מה קרה להם, לשונאים, ובאמת, עוד באותו לילה ארעו להם אסונות קשים ומרים "חורבנות" רח"ל. הלא דבר הוא לערוך בכל לילה 'פדיון נפש' עבור השונאים, בשביל מה, למען יוכלו להמשיך הלאה במעשיהם, ולמען ימשיכו לדבר לשון הרע אודותיו שוב ושוב, הרי זה דבר תימה ופלא "א משונה דיגע זאך" כיצד באמת ניתן להסביר את הדבר, ההסבר לכך הוא, שמאחר שאותו צדיק היה חי באמונה שלמה, ידע בבירור ובבהירות שאין זה הם: הצער אשר נגרם לו על ידם, מן שמיא גרמו ליה. ה' ית' הוא אשר עשה לו זאת, בבחינת "ה' אמר לו: קלל", והאנשים הללו אינם אלא 'סיבה' כלו' שלוחיו של מקום הם ותו לא. על כן אין לו דין ודברים עמהם. אמנם עבירה היא בידם על שדיברו בו סרה ונתנו מכשול לפני רבם, הרה"ק 'החזוזה' וציערוהו, זו הבעיה שלהם. משום כך עשה למענם 'פדיון' לבל יארע להם כל רע. מעשה נפלא עד מאד הוא. ולא היה זה דבר של מה בכך, שהרי הרה"ק 'החזוזה' ביקש מהם שלא ילכו עוד אל הרה"ק היהודי הקדוש, מגודל הצער שהיה לו לאור דבריהם. הגע עצמך, שהרה"ק החזוזה ביקש מהם כזאת, הגיעו הדברים עד כדי כך כמדומני שהרה"ק 'המגיד' מקאז'ניץ סיפר זאת, שהרה"ק היהודי הקדוש השיג השגות גבוהות ונעלות יותר מאלו של הרה"ק החזוזה, וסיפר הרה"ק היהודי הקדוש שההשגות הללו ניתנו גם לרב הרה"ק החזוזה, על מנת שהוא יוכל להישאר התלמיד שלו, אכן, אין לנו כל הבנה בגודל עבודתם של הצדיקים. אך עם זאת יכולים אנו ללמוד מכאן את גודל הויתור וההבלגה שלו, שעשה פדיונות ותפילות, הכל למען לא יארע שום נזק לשונאיו.

*

כאשר הגיע הרה"ק מביאלא אל הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זיע"א לביקור, אמר לו כך "הסבא שלכם, היהודי הקדוש, היה מקרב את הסבא שלי הרה"ק רבי שלום מבעלזא, אצל רבם בלובלין. אף אני רצוני לקרב אתכם, מתוך הכרת הטוב".

*

פעם התבטא הרה"ק רבי שלום מבעלזא זיע"א ואמר, שהרי הוא 'תלמיד' של היהודי הקדוש. הרה"ק ה'חוזה' שלח את האברכים שלו אל הרה"ק היהודי הקדוש.

*

מובא במדרש שנח צעק במשך כל הי"ב חודש "הוציאה ממסגר נפשי להודות את שמך". שלכאו' מה מקום היה לצעוק זאת, והרי כל העולם כולו טבע במבול, ולא נשארו אלא נח ובניו, וא"כ ה' הראהו רחמיו וחסדיו, ומהו "הוציאה ממסגר נפשי" אלא, שנח היה מתיירא כל הזמן שלא תתעורר בו מחשבת גדלות ח"ו הנה נשארתי אני לבדי הצדיק היחיד בדור, מכך נתיירא, שידע שאילו היתה מתעוררת גם בו מחשבה של גדלות, היה אף הוא נשמד וכלה עם אנשי דורו. וזהו עצמו המבול, כשהאדם חושב על עצמו שצדיק הוא, ושיש בו מעלה על-פני זולתו. ובאמת נח היה יכול לחשוב כך, שהרי התורה העידה עליו שהיה צדיק הדור, ואם כן "מי ידמה לי ומי ישוה לי" ואילו היה חושב כך, היה מאבד הכל.

וזהו שאמר הרה"ק ה'חוזה' מלובלין זי"ע, שאפילו יאמר לו הקב"ה בכבודו ובעצמו שצדיק הוא, יידע שאין הדברים אמורים אלא על אותו רגע בלבד, ואולם כעבור רגע הריהו עלול להיות רשע ורוצח, ר"ל. בכל רגע ורגע צריך האדם לרחמי שמים, אילו היתה חולפת בדעתו אפילו מחשבה אחת שמגיע להם, לאנשי דור המבול, ליטבע במים והוא לבדו ראוי לינצל, שהרי הוא צדיק, א"כ הריהו כבר רוצח, במחשבה הזו, בעצם ההסכמה שהסכים לכילויים של רשעי הדור, ממחשבות שכאלה פחד נח, על כן היה צועק "הוציאה ממסגר נפשי". וידוע הקושיא על מה שפירש"י על-פי מאחז"ל עה"פ "וישאר אך נח", שהכישו האריה על שנתאחר להגיש מזונותיו – ויש לתמוה, על מה ולמה לא סייעוהו ושמרוהו מן השמים, והלא תמיד היה מתפלל ומבקש "הוציאה ממסגר נפשי", א"כ היאך לא שמרוהו מהכשת הארי, אלא, שאף זאת היה סיוע לו מן שמיא, שמן השמים שלחו את הארי להכישו, על מנת שלא יחשוב ולו לרגע אחד שהוא הצדיק הגדול שבדור, לכך הכישו ע"מ להשפילו ולהכניעו, לרמז לו שאילו אכן היה הצדיק הגדול שבדור לא היה הארי

מכישו, רואים עד היכן הדברים מגיעים, עד כמה מודדים בשמים כל צדיק וצדיק, כחוט השערה ממש. וזהו (תהלים יז, יב) "דמיונו כאריה יכסוף לטרוף", שהאריה מדמה בנפשו שהוא הגיבור שבחיות, לכך משפילים אותו. ואף אנחנו צריכים לצעוק "הוציאה ממסגר נפשי" את כל הצער הזה צריך להעלות אליו ית', ומתוך כך מתעוררים ונמשכים הרחמים.

דרכי אמונה

דא"ח מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

מתוך דא"ח בפניא דמעלי שבתא פרשת צו

ערש"ק הגדול י"ג ניסן תשפ"ה

לרגל יוד"ק של הגה"ק רבי נתן נטע שפירא מקראקא וצוק"ל בעל 'מגלה עמוקות'
החל י"ג מנ"א

בתיב ויתן לך האלוקים מטל השמים
ומשמני הארץ ורב דגן ותירש
פירש"י על פי חז"ל במדרש [ב"ר] יתן ויחזור
ויתן. יש להבין מה הכוונה 'יתן ויחזור ויתן'.
על כך מבואר בספה"ק 'קדושת לוי' שזה
העניין שאחז"ל בזה"ק (זח"ג ז, ב) ישראל
מפרנסין לאביהם שבשמים.

מסופר על הגה"ק בעל 'מגלה עמוקות'
זי"ע, בעת היותו רבה של קראקא,
שהחליט פעם להתפטר מן הרבנות בשל
סיבות שהיו עמו. לבסוף, מחמת מעשה
שהיה, חזר בו מהחלטתו ונשאר על כס
הרבנות. מה היה אותו מעשה, יהודי אחד
מאנשי העיר, התפרנס ממכירת כעכים
[בייגאלאך]. נוהג היה האיש לקום בחצות
לילה, לנפות את הקמח וללוש את הבצק
לעיסה, ובתוך כך היה מבקש ומתפלל
להשי"ת רבונו של עולם, עוזר נא לי שתהא

העיסה טובה, לאחר שהניח את העיסה
לתפוח, ביקש עוזר נא לי שיתפח הבצק
ויעלה כראוי, כאשר הכנים את הכעכים
לתוך התנור, שב וביקש עוזר נא לי ה'
שייצאו הכעכים אפויים כראוי, שיהא טעמם
ערב לחך, לעת בוקר, התפלל השי"ת, עוזר
נא לי בשעה שאצא אל השוק, שיזדמנו לי
קונים שיקנו את סחורתי, לאחר שסיים את
מכירת הכעכים, הלך לו אל בית המדרש
וישב ולמד כל היום כולו בהתמדה.

הבחין בו עשיר אחד, ונצטער צער רב
באותו יהודי תלמיד חכם, השוקד
בכל רגע פנוי על לימוד התורה, שצריך
להיות עמל ויגע כל כך לפרנסתו במכירת
כעכים. מה עשה, פנה העשיר אל מוכר
הכעכים והציע לו 'שותפות יששכר וזבולון'.
"אני מוכן לפרנס אותך ולדאוג לכל
הצרכותיך, לא תצטרך לייגע עצמך

בהכנת הכעכים בלילות ותוכל לשבת על התורה ועל העבודה מתוך נחת, ואהא שותף עמך בשכר הרב בעולם הבא!" נתרצה המוכר, עמדו וכתבו שטר ואף חתמו עליו. בחלוף כמה שבועות, התייצב מוכר הכעכים אצל העשיר וביקש לבטל את ההסכם. תמה העשיר: מה פירוש, והלא כתבנו הסכם ואף חתמנו עליו שנינו, והינך מחוייב אפוא לכבד את חתימתך, ואולם האיש בשלו.

הזמינו העשיר לדין תורה אצל הרה"ק בעל 'מגלה עמוקות', ושטח לפניו את טענותיו: הנה חתמתי על שטר שותפות יששכר וזבולון עם יהודי זה, וכעבור כמה שבועות הריהו חוזר בו ומבקש לבטל את ההסכם. שאל אותו ה'מגלה עמוקות' מדוע רוצה אתה לבטל את הסכם השותפות, נענה מוכר הבייגאלאך ואמר: רבינו, כל השנים שעסקתי בייצור הכעכים, הייתי בקשר עם הקב"ה. התפללתי על כל דבר ודבר שעשיתי שייצא טוב ויצליח, ואילו כעת, לאחר חתימת ההסכם, אין לי שום קשר לקב"ה. הסכם שכזה איני רוצה בו, ולא על דעת כן חתמתי! כששמע ה'מגלה עמוקות' את הדברים, התפעל ואמר: אם יש

בעיר הזו 'בעלי בתים' שכאלו, הנני נשאר בקראקא לכהן ברבנות.

וביארנו הוא שכל 'סיבה' שהקב"ה מסבב לאדם אינה אלא על מנת שיהיה לו, לאדם, קשר לקב"ה. כשחסר לו בפרנסה, יבקש כל הזמן פרנסה, בלא עצבות ובלא ייאוש, אלא יתפלל, ויאמין שכשמתפללים אליו ית' הריהו עוזר, וכך הוא בכל דבר — יתפלל אל הקב"ה. וזהו שאמר רבי חמא ברבי חנינא (ברכות לב, ב) אם ראה אדם שהתפלל ולא נענה, יחזור ויתפלל, שנאמר (תהלים כז, יד) "קוה אל ה', חזק ויאמץ לבך, וקוה אל ה'".

מלשון הפסוק חזינו שאין מקום לייאוש הגם שהאדם רואה שתפילתו לא נענתה, אין לומר נואש אלא יחזור ויתפלל. זו היא ההדגשה שהפסוק מדגיש בכפל הלשון: "קוה אל ה'", לאחר מכן "חזק, ויאמץ לבך", ושוב "וקוה אל ה'". אשר לכאן מאי כולי האי, ומאי רבותיה קא משמע לן, אלא כדברינו, שאין להתייאש גם אם התפלל כבר תפילות רבות ולא נענה, ישוב ויתפלל, לפי שגדול עד מאוד כח הקיווי, וסוף דבר שתפילותיו תפעלנה את הישועה שהוא צריך לה.

דא"ח בסעודתא דחקל תפוחין קדישין פרשת מטו"מ

ליל שב"ק א' מנ"א תשפ"ה

מבואר בספה"ק נועם אלימלך בפרשתן
 עה"פ דכתיב (במדבר ל"ו, ב)
 וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל
 לאמר זה הדבר אשר צוה ה'. דהנה הצדיק
 הרוצה להמשיך השפעות על ישראל צריך
 לחבר עמו שאר צדיקים שעל ידי הדיבור
 המדבר עמהם הוא משפיע לכל ישראל והם
 המסייעים אותו אל הטוב ההיא להסתים פי
 המקטרג מעליו בזכות הרבים. מה שאין כן
 כשהוא לבדו צריך כח גדול ויד חזקה
 להשקיט המקטרג לבל ישלוט בו, וזהו
 שאמר משה רבינו עליו השלום איכה אשא
 לבדי וכו' פירוש כשאני לבדי בלא
 התחברות שאר צדיקים הוא למשא עלי
 להמשיך לכם צורכיכם וכו' וזהו וידבר משה
 אל ראשי המטות פירוש שחיבר עצמו עם
 הצדיקים לבני ישראל כמו בשביל ישראל
 להמשיך להם שפע.

ויש להסמך המובא בספה"ק מאור ושמשי
 פר' בלק שהענין הוא כך שהעיקר הכל
 הוא התחברות ישראל שיהיה אהבה ואחוה
 וריעות ביניהם, והדבר הזה פועל ישועות
 גדולות ומסלק כל המקטרגים בדכתיב

(הושע ד, יז) חבור עצבים אפרים וגו' הנח
 לו. וכן שמעתי מפי אדמו"ר בוצינא קדישא
 מו"ה אלימלך זצוק"ל כששאל אותו ביחוד
 הצדיק המפורסם בוצינא קדישא אחיו מו"ה
 משולם זושא זללה"ה הייתי אז אצלם
 כששאל אותו בזה הלשון אחי למוד לי זה
 שאתה הוא פועל נסים ונפלאות ומעשים
 נוראים שאוכל גם כן לפעול כך. כלל
 הדברים בקיצור שהשיב לו אדמו"ר שהוא
 על ידי התחברות הצדיקים ואהבה וחיבה
 וריעות ביניהם על ידי כן נפעלים ונעשים כל
 הנסים וכל הפעולות והמעשים נוראים,
 והודה הצדיק הנ"ל לדבריו ואמר בודאי כי
 זה עיקר הכל. ואיתא גם כן בגמרא
 דסנהדרין (עא ע"ב) כינוס לצדיקים נאה
 להם ונאה לעולם דהיינו כנ"ל.

עוד אומר הרר"א שזהו עורי צפון ובואי
 תימן. רוצה לומר הסיבה שעל ידה
 תעורר את הצפון היא השפעות פרנסה ע"ש
 מצפון זהב יאתה. ובואי תימן צריך אתה
 שתבוא למדרגות תימן ע"ד הרוצה להחכים
 ידרים שתימנה הוא דרום והיינו התחברות
 הצדיקים והחכמים כנ"ל.

דא"ח בסעודה שלישית בעת רעוא דרעוין פרשת מטו"מ

שב"ק א' מנ"א תשפ"ה

בפרשתן חזינן דבר שונה שלא נמצא מעין כמות דכתיב (במדבר ל"ו, ב) וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה'. שדיבר משה אל ראשי המטות ויש להבין ראשית למה אל ראשי המטות ולא לכל בני ישראל כבכל מקום עוד למה נקראו בשם מטות ולא נשיאי ישראל או ראשי בני ישראל וכדו'.

בתחילה נדגיש לשון הפסוק אל ראשי המטות שנקראו כן ע"ש המטות שבידם, כמו דכתיב (שמות ד, ב) ויאמר אליו ה' מה זה בידך ויאמר מטה. וכדו' שבדורות הקודמים הלכו במקל כמובא בגמ' נדרים (כ"ה.) וכמו שכתוב (שם, יא) וקכה תאכלו אתו מתניכם חגרים נעליכם פרגליכם ומקלכם בידכם, ובמשך הדורות הופסק במעט ונשאר מנהג זה רק אצל גדולי ישראל שהוא דרך חשיבות וגדולה. והנה המטה של משה רבינו ע"ה היה לא להכות כמובא בגמ' סנהדרין (ז':) שהדיינים יש להם מקל בכדי להפחיד את הבאים אצלם לדין, אלא מטהו היתה של רחמים והמשכת טובה לעולם.

עוד צריך לבאר ע"פ המבואר בספה"ק נועם אלימלך בפרשתן דהנה הצדיק הרוצה להמשיך השפעות על ישראל צריך

לחבר עמו שאר צדיקים שעל ידי הדיבור המדבר עמהם הוא משפיע לכל ישראל והם המסייעים אותו אל הטוב ההיא להסתים פי המקטרג מעליו בזכות הרבים. מה שאין כן כשהוא לבדו צריך כח גדול ויד חזקה להשקיט המקטרג לבל ישלום בו.

והנה משה רבינו ע"ה הרי היה כביכול כבד פה וערל שפה עוד בהיותו בבית פרעה בילדותו ונטל הכתר מראש פרעה, והוכרז עליו גזר דין מוות על מרידתו במלכות, אך במבחנו אם ע"פ קטנותו עשה כן או ע"פ חכמתו עשה כן הושם לפניו ב' קערות אחת של גחלים בוערים שנראים כזהב ושנית של זהב ממש והוא בחכמתו רצה לבחור בהזהב אך הגיע מלאך והסיט ידו אל הגחלים והכניס ידו ומשם הישר אל פיו משום שנכוה ונמשך עם ידו גחל שהוכנס לפיו ומזה נעשה לערל שפה, אך לא רצה להתפלל להשי"ת שירפאהו משום שרצה לזכור את אשר הצילו ה' בבית פרעה כמבואר ברמב"ן פר' יתרו.

ועכ"ז בדיבורו עם שאר הצדיקים ומי הם, הלא הנה ראשי המטות ובנ"י שהרי כתיב ועמד כולם צדיקים.

דרכי

וזהו שאמר משה רבינו עליו השלום איכה
אשא לבדי וכו' פירוש כשאני לבדי
בלא התחברות שאר צדיקים הוא למשא
עלי להמשיך לכם צורכיכם וכו' וזהו וידבר
משה אל ראשי המטות פירוש שחיבר עצמו

אמונה

עם הצדיקים לבני ישראל כמו בשביל
ישראל להמשיך להם שפע. ויהי"ר שהימים
האלו יהפכו לששון ושמחה ושיבנה ביהמ"ק
בב"א.

מוסדות "דרכי צדק" חסידי פוריסוב

סיפורו של ב"ק אדמו"ר הקוה"ט זי"ע - בנשיאות ב"ק אדמו"ר שליט"א

ברכת מול טוב
לאנ"ש שיחי'

שהשמחה במעונם

פרשת רמזים - חזן

ב"ק אדמו"ר מסיפנקא ב"ב שליט"א
חדב"ן כ"ק שרן אדמו"ר הקוה"ט זי"ע
לרגל הולדת הנינה למז"ט

ולבנו

הרה"צ ר' מרדכי כהנא שליט"א
לרגל הולדת הנכדה למז"ט
ב"ק אדמו"ר מספינקא ג"ג שליט"א
לרגל נישואי הבן למז"ט

ולבנו

החתן ר' אברהם וויס שליט"א
לרגל נישואיו למז"ט בטעטו"מ
הרה"צ ר' מרדכי אשלג שליט"א
לרגל נישואי הבת למז"ט

מוסדות "דרכי צדק" דחסידי פוריסוב

סיפורו של ב"ק ארמו"ר הקוה"ס זיע"א - בנשיאות ב"ק ארמו"ר פלויס"א

זמנים לשבת חזון ותשעה באב

תפילת מנחה עדש"ק בשעה 7:20

תפילת שחרית דשב"ק הודו בשעה 5:00

תפילת מנחה דשב"ק וסעודת רעוא דרעין בשעה 6:10

ברכת המזון בשעה 7:10

תפילת ערבית במוצש"ק בשעה 9:10

שחרית יום א' תשעה באב בשעה 5:15

מנחה ביום א' תשעה באב בשעה 6:40

ערבית מוצאי תשעה באב בשעה 7:55

קידוש לבנה אחר הבדלה והטעימה

ושנזכה במהרה לביאת גואל צדק אמן

הגבאים

לדגל יומא דהילולא קדישא קמא של
 כ"ק אבינו רועינו אדמו"ר הרה"ק זיע"א
 י"ל בס"ד גליין זיכרון מיוחד "אשריד רבי עקיבא"
 לתרומות והנצחות: 02-6222792

